

Ainevaldkond „Tööõpetus“

Tööõpetuse osa õppe-kasvatustsüklis

Tööõpetust peetakse heas mõttes konservatiivseks õppeaineks, mille juures hinnatakse käsitöölaseid oskusi ja vilumusi ning kus on oma kindel koht rahvusliku kultuuri säilitamisel ja arendamisel. Samas just selle aine sisu ning õpetuse praktiline väljund peaksid olema seostatud teaduse ning tehnika hetkesaavutustega. See seab aine õpetamisele nõuded, kus ei piisa perfektselt omandatavatest töövõtetest ja jäljendamise teel eseme valmistamise oskusest, vaid õppeprotsessis peavad seostuma rahvuslik kogemus, innovaatika, kaasaegne tehnoloogia ja õpilaste mõtestatud loov tegevus. Õpilased peaksid tundma õppima eripärgeliste materjalide omadusi ja nende töötlemise viise ning realiseerima oma huvitavaid eripäraseid ideid materjalis. Saadud tulemuse põhjal on õpilasel võimalik kogeda, õppida ja tunnetada teda ümbritsevat maailma, õppida tundma naudingut selle korrastamisest või parandamisest või mingi uue asja loomisest.

Kõrvaline aspekt pole seegi, et tööõpetust iseloomustav loov käeline tegevus on oluline komponent õpilase füsioloogilises ja vaimses arengus. Kuna tööõpetuse tundide põhisisuks on loominguiline praktiline tegevus, siis on sel ainel täita emotsionaalselt tasakaalustav ülesanne õppeprotsessis.

Tööõpetuses toimib suhtlemine mitmel tasandil. Esiteks on õpilastel võimalus oma loominguga kaudu väljendada end mitteverbaalselt. See sõnum, mida iga üksikene endas kannab, on individuaalne ja autori nägu. Samas arendab tööõpetus ka verbaalset suhtlemisoskust, mis realiseerub oma töökogemusi sõnastades, töövõtteid teistele õpetades ja seletades, enda ja teiste vigu kirjeldada püüdes jne.

Käelise tegevuse integreerimine erinevate ainetega annab käeliselt andekatele õpilastele võimaluse mitte üksnes end positiivses valguses tajuda, vaid ka õpitavat teemat sügavamalt tunnetada ja paremini omandada. Õpilastel, kes on osavad, hea ruumilise ja loova mõtlemisega, on tööõpetuse aine heaks võimaluseks silma paista ja seda eriti juhul, kui nende akadeemilised võimed on nõrgemad.

Tööõpetuse aine õppekavas

Riiklik õppekava näeb ette, et 1.–3. klassis toimub tööõpetus poistele ja tüdrukutele ühiselt. Tööõpetuses arendatakse õpilaste fantaasiat, loovust, planeerimis-, konstrueerimis- ja mõtlemisoskust ning käelist vilumust, õpetatakse enese eest hoolitsema, tegema õigeid valikuid toitumisel ning kultuurselt käituma. Tööülesannete valikul lähtutakse eesmärgist arendada eelkõige laste vaimseid ja füüsilisi võimeid, mitte soovist mingeid oskusi selgeks õpetada. Õpilased õpivad tundma erinevaid enim kasutatavaid materjale, võrdlevad nende omadusi ja töötlemisviise. Oluline on õigete võtete kasutamine lihtsamate tööriistade käsitlemisel. Õpilane õpib üksi ja koos teistega töötama, üksteist abistama, teiste arvamustega arvestama. Õpitakse oma tööd esteetilisest ja praktilisest küljest hindama, oma arvamusi põhjendama. Õpetamisel tuleb rõhutada mõtestatud ja analüüsivat tegevust; olulisel kohal on õppeaine integreerimine, teoreetilistes õppeainetes omandatud teadmiste praktiline rakendamine ja seostamine teiste eluvaldkondadega. Õpetaja kavandab tööülesanded selliselt, et õpilastel oleks võimalik loovalt tegutseda ning rakendada oma fantaasiat, teha ise otsuseid ja leiutada.

Tööõpetuse ainekava on koostatud põhimõttel, et õpilane:

- tunneb rõõmu ja rahuldust töö tegemises;
- õpib vaatlema, tundma ja hindama ümbritsevat esemelist keskkonda;
- tunneb ja kasutab mitmesuguseid materjale ja töövahendeid ning lihtsamaid töötlemisviise;
- mõtleb loovaid lahendusi ja oskab neid lihtsalt teostada;
- töötab ohutult üksi ja koos teistega;
- hoiab puhtust kodus ja koolis, täidab isikliku hügieeni nõudeid;
- teab tervisliku toitumise vajalikkust;
- hoolib oma kodukoha ja Eesti kultuuritraditsioonidest.

Üldpädevuste kujundamine ainevaldkonna õppeainetes

Väärtuspädevus. Loovust arendavad tegevused ja projektid õpetavad arvestama arvamuste ja ideede paljust. Ühised arutelud ning töö ja selle tulemuse analüüsimine aitavad õpilasel kujundada ja põhjendada oma arvamusi, tunda töö rõõmu ning vastutust alustatu lõpule viia.

Õpipädevus. Õpitakse nägema ja analüüsima tehnoloogia seost erinevate teadmistega ning kogetakse teisteski õppeainetes õpitu vajalikkust praktikas. Töö iseseisev korraldamine alates teabe kogumisest, materjalide ja töötlemisviisi valikust ning lõpetades töö tegemise ja tulemuse analüüsiga arendab suutlikkust probleeme märgata ning lahendada, võimeid hinnata ja arendada ning oma õppimist juhtida.

Suhtlemispädevus. Ühised ülesanded ja projektid võimaldavad õppida teisi arvestama, vajaduse

korral teisi aidata ning kogeda koos töötamise eeliseid. Õpilasi suunatakse analüüsima oma käitumist ning selle mõju kaaslastele ja tööle.

Ettevõtlikkuspädevus. Tehnoloogia valdkonna ainetes on olulisel kohal avatus loominguliste ideedele ja originaalsetele vaatenurkadele. Esemid valmistades läbitakse toote arendamise tsüklil idee leidmisest kuni valmis esemeni. Aineprojektid võimaldavad õpilastel katsetada oma ideede elluviimist mitmesuguste ettevõtlusmodelite kaudu. Mudelitena võib mõista üksikisiku (õpilase) toodete disaini, valmistamist ja müüki (paralleel FIEga), meeskonnatööna näiteks ajutise kohviku rajamist koolis, mingi toote kavandamist ning selle valmistamise organiseerimist klassis.

Lõiming

Õppeprotsessis kasutatakse nii ainesisest (erinevate teemade koos käsitlemine) kui ainetevahelist integratsiooni. See on vajalik eelkõige õpilasel tervikliku maailmapildi loomiseks. Ideaalplaanis toetab tööõpetus suuremal või vähemal määral kõigi üldpädevuste arendamist ning integreerub pea kõigi ainetega. Toogem siinkohal mõned lõimumisnäited:

- *Emakeel* – õpilane teab ainealast terminoloogiat, saab aru tööjuhiseist ning töötab suulise ja kirjaliku (tööjuhendi) juhendamise abil, oskab oma tegevusi kirjeldada.
- *Matemaatika, loodusõpetus* – õpilane kasutab mõõtmisvahendeid, loendab ja võrdleb detaile ja esemeid, koostab ja kasutab töös jooniseid, määratleb ja võrdleb materjalide kulu ning mahtu.
- *Kunstiõpetus* – õpilane kasutab töötades värviõpetuse, disaini, kujutamise- ja vormiõpetuse põhimõtteid, erinevaid tehnikaid, materjale, tehnoloogiaid.
- *Loodusõpetus* – õpilane tunneb ja kasutab õigesti ning säästlikult erinevaid materjale, teab olmeprügi käitlemise põhimõtteid.
- *Inimeseõpetus* – õpilane planeerib ja kavandab oma tööd ja aega, kohaldab õpitut praktilise tegevusega, tunneb tervisliku toitumise põhitõdesid, oskab arvestada töötamisel vajalikke ohutusnõudeid, lähtub täiskasvanute ja kaaslastega suheldes üldtunnustatud käitumisnormidest.
- *Kehaline kasvatus* – õpilane kasutab töötamisel õigeid võtteid, hindab kehalist aktiivsust.

Lõiming töötab ka vastupidiselt: tööõpetuses õpitud käelise tegevuse elemente kasutatakse erinevate ainete tundides.

Õppetegevus

Õppimine peaks olema vaheldusrikas ning võimaldama õpilasel tegeleda erinevate tööliikide ja teemadega, katsetada mitmesuguste materjalide töötlemist ja tutvuda nende omadustega. Teooria käsitlemine on toetavaks eelduseks praktilisele tegevusele, mis moodustab põhilise osa

õppetunnist. Igal õppeaastal tehakse ühistöid. Tööõpetuse abil on võimalik kujundada koostegutsemise rõõmu ja meie-tunnet, iga õppija arenemist nii oskuses teistega arvestada ja teisi abistada kui ka ennast kollektiivis kehtestada. Grupitöodes tuleb kõigil leida oma roll ning seda niimoodi täita, et kogu grupp oleks rahul ja samas ka ühelegi selle liikmele ülekohut ei tehtaks. Kui liigutakse ühise eesmärgi poole, soosib see abistavat käitumist – kellegi mahajäämine mõjutab ka teisi, seetõttu peavad tugevamad nõrgemaid abistama.

Grupis on võimalik positiivselt ära kasutada igäihe eripära, leides selliseid ülesandeid ja rolle, mis tõstavad esile ta tugevusi ja varjavad nõrkusi. Teiselt poolt on võimalik õppijatele pakkuda rolle, mida nad tavaliselt ei koge (näiteks võimaldada tagasihoidlikumatel proovida liidri või initsiaatori rolli). Selline tegevus võib avada õppija rollipiire ja pakkuda uusi kogemusi oma „mina” avastamisel. Ühistegevuses õpivad õpilased aru saama, et inimesed on erinevad – võimed, oskused, suhtumine, töötempo jne ei ole võrdsed. Samas õpitakse erinevusi (näiteks rollide jaotamisel) positiivselt kasutama ning tööd väärtustama.

Lisaks õpetaja poolt ette määratud ülesannetele on õpilastele jätud vabadus oma tegevust iseseisvalt planeerida ja teostada (see soodustab sisemist motivatsiooni nende tegevuste teostamisel). Tundide mitmekesistamiseks kasutatakse erinevaid meetodeid ning õpiviise, soovitatav on organiseerida võimalusel õppekäike ning õuesõpet.

Läbivad teemad

Tööõpetuse ainevaldkond seostub kõigi läbivate teemadega.

„Elukestev õpe ja karjääri planeerimine“.

„Keskkond ja jätkusuutlik areng“. Tähtis on toodet valmistades kasutada säästlikult nii looduslikke kui ka tehismaterjale. Tähelepanu pööratakse keskkonnasäästlike tarbimisharjumuste kujundamisele ja kujunemisele. Jäätmete sorteerimine ning energia ja ressursside kokkuhoid tundides aitavad kinnistada ökoloogiateadmisi.

„Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus“. Oma ideede realiseerimise ja töö korraldamise oskus on üks valdkonna õppeainete põhilisi eesmärgi. Ettevõtlikkust toetavad oskuslikult elluviidud projektid, mis annavad õpilastele võimaluse oma võimeid proovida.

„Kultuuriline identiteet“. Tutvumine esemelise kultuuri, kommete ja toitumistavadega võimaldab näha kultuuride erinevust maailma eri paigus ning teadvustada oma kohta mitmekultuurilises maailmas. Õpitakse märkama ja kasutama rahvuslikke elemente esemete disainimisel.

„Teabekeskond“. Oma tööd kavandades ja ainealaste projektide tarvis infot kogudes õpitakse kasutama erinevaid teabekanaleid ning hindama kogutud info usaldusväärsust.

„Tervis ja ohutus“. Erinevate tööliikide puhul on vaja tutvuda tööohutusega ning arvestada ohutusnõudeid. Tutvumine erinevate looduslike ja sünteetiliste materjalidega ning nende omadustega aitab teha esemelises keskkonnas tervisest lähtuvaid valikuid. Tervisliku toitumise põhitõdede omandamine ning tervislike toitumise praktiline valmistamine loovad aluse

terviseteadlikule käitumisele.

„**Väärtused ja kõlblus**“. Kujuneb väärtustav suhtumine töösse ning töö tegijasse. Rühmas töötamine annab väärtuslikke kogemusi üksteise arvestamisel, organiseerimisoskuse arendamisel ning võimalike konfliktide lahendamisel. Kodunduse etiketiteemade kaudu kujundatakse praktilisi käitumisoskusi erinevates situatsioonides, õpitakse mõistma käitumisvalikute põhjust ja võimalikke tagajärgi.

Tööõpetus

1.1. Üldalused

Õppetöö toimub klassiruumis. Õpperuumid -ja tarbed, sh töövahendid, vastavad tervisekaitse, tööohutuse ja ergonoomia nõuetele. Igale õpilasele on tagatud töökoht.

Õpetajapoolne suunamine aitab õpilast ise oma tegevusele ning töö tulemusele hinnangut anda. Hinnates arvestatakse õpilase loovust ülesannet lahendades, töö kulgu ja saavutatud õpitulemusi. Lisaks võetakse hindamisel arvesse õpilase arengut, püüdlikkust, töökultuuri ja abivalmidust teiste õpilaste vastu.

1.2. Õppe- ja kasvatuseesmärgid

Tööõpetusega taotletakse, et õpilane:

- 1) tunneb rõõmu ja rahuldust töö tegemisest;
- 2) õpib vaatlema, tundma ja hindama esemelist keskkonda;
- 3) tunneb ning kasutab mitmesuguseid materjale ja töövahendeid ning lihtsamaid töötlemisviise;
- 4) mõtleb välja loovaid lahendusi ja oskab neid lihtsalt teostada;
- 5) töötab ohutult üksi ja koos teistega;
- 6) hoiab puhtust kodus ja koolis ning täidab isikliku hügieeni nõudeid;
- 7) teab tervisliku toitumise vajalikkust;
- 8) hoolib oma kodukoha ja Eesti kultuuritraditsioonidest.

1.3. Õppeaine kirjeldus

I kooliastme tööõpetust iseloomustab loov käeline aktiivsus, mis on oluline õpilase füsioloogilises ja vaimses arengus. Tööülesannete valikul lähtutakse eesmärgist arendada laste vaimseid ja füüsilisi võimeid: motoorikat, tähelepanu, silmamõõtu, ruumitaju, kujutlusvõimet jne. Õpilased töötavad erinevate materjalidega, võrdlevad nende omadusi ja töötlemise viise. Omandatakse oskus käsitseda lihtsamaid tööriistu ning kasutada õigeid esmaseid töövõtteid. Oluline on arendada oma töö kavandamise oskust, kasvatada iseseisvust otsustusi tehes. Õpetaja kavandab tööülesanded selliselt, et lubatud ja oodatud oleksid mitmesugused lahendused ning õpilastel jääks võimalus rakendada oma fantaasiat. Pööratakse tähelepanu tööle ning tulemuse esteetilisusele. Arutletakse leitud põnevate ideede üle ja innustatakse loovast tegevusest rõõmu

tundma. Igal õppeaastal tehakse ühistöid. Nende käigus õpitakse koos teistega töötama, üksteist abistama, teiste arvamusi arvestama ning oma arvamusi põhjendama. Kuna käsitööõpetuse tundide põhisisu on loominguiline praktiline tegevus, on sel ainel täita emotsionaalselt tasakaalustav ülesanne õppes.

1.4. Õppetegevus

Õppetegevust kavandades ja korraldades:

- 1) lähtutakse õppekava alusväärtustest, üldpädevustest, õppeaine eesmärkidest, õppesisust ja oodatavatest õpitulemustest ning toetatakse lõimingu teiste õppeainete ja läbivate teemadega;
- 2) taotletakse, et õpilase õpikoormus (sh kodutööde maht) on mõõdukas, jaotub õppeaasta ulatuses ühtlaselt ning jätab õpilasele piisavalt aega puhata ja huvitegevustega tegelda;
- 3) võimaldatakse õppida individuaalselt ning üheskoos teistega (iseseisvad, paaris- ja rühmatööd), et toetada õpilaste kujunemist aktiivseteks ning iseseisvateks õppijateks;
- 4) lõimitakse õppesse võimaluse korral teisi õppeaineid, kohaldades üldõpetuse põhimõtteid;
- 5) arvestab õpetaja tööplaani koostades ka teistes ainetes õpitavat;
- 6) peetakse silmas, et teoreetiline ja praktiline osa vahelduvad sujuvalt;
- 7) innustatakse õpilasi oma arvamust avaldama; ühiselt arutletakse õpetusega seotud teemadel ning pööratakse tähelepanu väärtuskasvatusele;
- 8) jälgitakse, et õppimine on vaheldusrikas, et võimaldada läbida erinevaid tööliike ja teemasid, katsetada mitmesuguste materjalide töötlemist ning tutvuda nende omadustega;
- 9) on rõhk käelisel tegevusel (õpitakse kasutama mitmesuguseid lihtsamaid tööriistu ja -vahendeid, töödeldakse materjale) ning loovusel (kavandamine, toote/töoeseme täiendamine või kaunistamine, viimistlemine);
- 10) tagatakse, et klassis luuakse asjalik ja meeldiv tööõhkkond ning toetatakse õpilase loovust ja omaalgatust.

2. I kooliaste

2.1. I kooliastme õpitulemused

3. klassi õpilane:

- 1) töötab õpetaja juhendamisel, kasutades sobivaid materjale ja lihtsamaid töötlemisviise;
- 2) hoiab korda ja puhtust ning järgib esmaseid ohutusnõudeid;
- 3) oskab kasutada tööjuhendit ning tegutseda selle järgi üksi või koos teistega;
- 4) leiab töö tegemiseks loovaid lahendusi;
- 5) hindab ja tunnustab enda ja teiste tööd ning tunneb rõõmu oma tööst.

2.2. Hindamine

Hindamisel lähtutakse vastavatest põhikooli riikliku õppekava üldosa sätetest.

1. Tööõpetuses on oluline õpetaja hinnang tehtud tööle.
2. Õpetajapoolne suunamine aitab õpilast ise oma tegevusele ning töö tulemusele hinnangut anda.
3. Hinnates arvestatakse õpilase loovust ülesannet lahendades, töö kulgu ja saavutatud õpitulemusi.
4. Lisaks võetakse hindamisel arvesse õpilase arengut, püüdlikkust, töökultuuri ja abivalmidust teiste õpilaste vastu.

Nii õpetuslikust kui kasvatuslikust aspektist on oluline hinnang tehtud tööle. Õpetajapoolse arvamuse juurde peaks lisanduma kindlasti õpilase eneseanalüüs. Hindamine lähtub õppeeesmärgist ja hindamiskriteeriumidest, see peaks olema võimalikult objektiivne ja usaldusväärne. Hindamine annab tagasisidet ning distsiplineerib õpilast. Õpilane saab teha järeldusi selle kohta, mida ta oskab, mida on õppinud, ning hinnata oma tugevaid ja nõrku külgi.

Hinnata saame kavandamist ja planeerimist (originaalsus, iseseisvus, kavandatu rakendamise võimalikkus, materjalide ja töövahendite valiku otstarbekus, oskus põhjendada oma valikuid), tööprotsessi ehk praktilise töö käiku (iseseisvus töös, koostööoskus, materjalide ja vahendite kasutamise oskus, tööohutusnõuete täitmine), õpilase arengut (püüdlikkus, käeline ja vaimne areng), töö tulemust (kavandatu õnnestumine, eseme kasutuskõlblikkus, esteetilisus jne) ja töö esitlemise oskust.

3. Õpitulemused ja õppesisu

1. klass

1. Kavandamine

Antud teema aitab realiseerida järgmiseid eesmärke:

- õpib vaatlema ja tundma ümbritsevat esemelist keskkonda;
- mõtleb loovaid lahendusi ja oskab neid lihtsalt teostada;
- hoolib oma kodukoha kultuuritraditsioonidest.

Teema lõimub kunstiopetusega, aga ka matemaatikaga (mõõtmise, plaan joonestamine)

- Alustatakse lihtsamate mustrite koostamisega.
- Tutvustatakse õpilastele rahvuslikke ornamente
- Suunatakse neid kasutama abimaterjale oma ideede kujundamisel.

Üldpädevused:

- Väärtuspädevus –Tajuda ja väärtustada oma seotust eesti kultuuripärandiga.
- Sotsiaalne pädevus –Suutlikkus ennast teostada.

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) kirjeldab, esitleb ning hindab oma ideid;
- 2) kavandab lihtsamaid esemeid/tooteid;
- 3) märkab esemetel rahvuslikke elemente.

Õppesisu

- Ümbritsevate esemete vaatlemine
- Rahvuslikud mustrid ja motiivid.
- Lihtsate esemete ja keskkonna kavandamine.

2. Materjalid

Teema aitab realiseerida järgmiseid eesmärke:

- õpib vaatlema, tundma ja hindama ümbritsevat keskkonda;
- õpib tundma mitmesuguseid materjale ja töövahendeid

Teemat käsitledes **toetutakse loodusõpetuses ja matemaatikas õpitavale.**

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) eristab erinevaid looduslikke ning tehismaterjale (paber, tekstiil, nahk, plast, vahtplast, puit, traat, plekk jne);
- 2) võrdleb materjalide üldisi omadusi;
- 3) oskab materjale ühendada ja kasutada.

Õppesisu

- Looduslikud ning tehismaterjalid (paber, kartong, papp, tekstiil, nahk, plast, vahtmaterjal, puit, traat, plekk jne).
- Katsetused erinevate materjalidega, nende omaduste võrdlemine.

3. Töötamine

Teema aitab realiseerida järgmiseid eesmärke:

- tunneb rõõmu ja rahuldust töö tegemisest;
- tunneb ja kasutab mitmesuguseid materjale ja töövahendeid ning lihtsamaid töötlemisviise;
- mõtleb loovaid lahendusi ja oskab neid lihtsalt teostada;
- töötab ohutult ja koos teistega.

Õpetuse sidumine igapäevase (töö)eluga, õppekäikude korraldamine ettevõtetesse ja muuseumidesse.

Töörõõmu saavutamiseks on oluline:

- materjalide ja töövahendite olemasolu
- kord töölaudadel
- eesmärgistatud tegevus
- huvitav uudne praktiline väljund.

Tööprotsessis arendatakse:

- kannatlikkust
- tähelepanelikkust
- täpsust
- järjekindlust
- soovi raskusi ületada

Rühmas töötades õpitakse teistega arvestama ning üksteist abistama.

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) töötab õpetaja suulise juhendamise järgi ning kasutab abivahendina lihtsat tööjuhendit;
- 2) julgeb oma idee teostamiseks ise võimalusi valida ja mõelda;
- 3) toob näiteid õpetusega seotud igapäevaelust;
- 4) arvestab ühiselt töötades kaaslasi;
- 5) arutleb ohutuse vajalikkuse ja töökoha korrashoiu üle;
- 6) tutvustab ja hindab oma tööd.

Õppesisu

- Töötamine suulise juhendamise järgi.
- Oma idee teostamine, toetudes õpitud oskustele ja iseseisvatele katsetustele.
- Töökoha korras hoidmine, selle mõju töö tulemusele ja ohutusele.
- Rühmatöös ülesannete täitmine, üksteise arvamuste arvestamine ja kaaslaste abistamine.
- Töö tulemuse esteetilisuse hindamine.

4. Tööviisid

Teema abil realiseeruvad järgmised eesmärgid:

- tunneb rõõmu ja rahuldust töö tegemisest;
- tunneb ja kasutab mitmesuguseid materjale ja töövahendeid ning lihtsamaid töötlemisviise;
- mõtleb loovaid lahendusi ja oskab neid lihtsalt teostada.

Teemat käsitledes integreeritakse õpet kunstiõpetuse ning matemaatikaga.

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) kasutab materjale säästlikult;
- 2) valib erinevaid töötlemisviise ja -vahendeid;
- 3) käsitseb kasutatavaid töövahendeid õigesti ning ohutult;
- 4) kasutab paberit ning kartongi tasapinnalisi ja ruumilisi esemeid valmistades;
- 5) modelleerib ja meisterdab erinevatest materjalidest esemeid;
- 6) valmistab tekstiilmaterjalist väiksemaid esemeid.

Õppesisu

- Materjalide lihtsamad töötlemise viisid (mõõtmine, märkimine, rebimine, voltimine, lõikamine, vestmine, detailide ühendamine, liimimine, punumine, kaunistamine, värvimine, viimistlemine).
- Töövahendite õige, otstarbekas ja ohutu kasutamine, töövahendite hooldamine.
- Jõukohaste esemete valmistamine.

Õpitulemused 1. klassi lõpuks:

- kirjeldab oma ideid;
- kavandab lihtsamaid töid
- märkab esemetel rahvuslikke elemente.
- eristab erinevaid looduslikke ning tehismaterjale (paber, tekstiil, nahk, plastik, puit, traat)
- võrdleb materjalide üldisi omadusi;
- oskab materjale (paber, papp, tekstiil, lõng jne) kasutada.
- töötab õpetaja suulise juhendamise järgi;
- julgeb oma idee teostamiseks ise leiutada;
- toob näiteid õpetusega seotud igapäevaelust;
- arvestab ühiselt töötades kaaslastega;
- arutleb ohutuse vajalikkuse ja töökoha korrashoiu üle;
- tutvustab oma tööd.
- kasutab materjale säästlikult;
- valib erinevaid töövahendeid;
- käsitseb õigesti ning ohutult enim kasutatavaid töövahendeid;
- kasutab paberit ning kartongi tasapinnaliste esemete valmistamisel
- modelleerib ja meisterdab erinevatest materjalidest esemeid;
- hoiab korda oma ümbruses, peab vajalikuks jäätmete sorteerimist;
- tegutseb säästliku tarbijana;
- hoolitseb oma välimuse ja rõivaste eest;

- järgib viisakusreegleid.

Õpitulemused ja õppesisu

2. klass

1. Kavandamine

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) kirjeldab, esitleb ning hindab oma ideid;
- 2) kavandab lihtsamaid esemeid/tooteid;
- 3) märkab esemetel rahvuslikke elemente.

Õppesisu

- Ümbritsevate esemete vaatlemine, nende disain
- Rahvuslikud mustrid ja motiivid.
- Lihtsate esemete ja keskkonna kavandamine.

2. Materjalid

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) eristab erinevaid looduslikke ning tehismaterjale (paber, tekstiil, nahk, plast, vahtplast, puit, traat, plekk jne);
- 2) võrdleb materjalide üldisi omadusi;
- 3) oskab materjale ühendada ja kasutada.

Õppesisu

- Looduslikud ning tehismaterjalid (paber, kartong, papp, tekstiil, nahk, plast, vahtmaterjal, puit, traat, plekk jne).
- Materjalide saamislugu, omadused, otstarve ja kasutamine.
- Katsetused erinevate materjalidega, nende omaduste võrdlemine.

3. Töötamine

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) töötab õpetaja suulise juhendamise järgi ning kasutab abivahendina lihtsat tööjuhendit;
- 2) julgeb oma idee teostamiseks ise võimalusi valida ja mõelda;
- 3) toob näiteid õpetusega seotud igapäevaelust;
- 4) arvestab ühiselt töötades kaaslasi;

- 5) arutleb ohutuse vajalikkuse ja töökoha korrashoiu üle;
- 6) tutvustab ja hindab oma tööd.

Õppesisu

- Töötamine suulise juhendamise järgi.
- Oma idee teostamine, toetudes õpitud oskustele ja iseseisvatele katsetustele.
- Töökoha korras hoidmine, selle mõju töö tulemusele ja ohutusele.
- Rühmatöös ülesannete täitmine, ühiselt ideede genereerimine, üksteise arvamuste arvestamine ja kaaslaste abistamine.
- Töö tulemuse kasutamise ja esteetilisuse hindamine.

4. Tööviisid

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) kasutab materjale säästlikult;
- 2) valib erinevaid töötlemisviise ja -vahendeid;
- 3) käsitleb kasutatavaid töövahendeid õigesti ning ohutult;
- 4) kasutab paberit ning kartongi tasapinnalisi ja ruumilisi esemeid valmistades;
- 5) modelleerib ja meisterdab erinevatest materjalidest esemeid;
- 6) valmistab tekstiilmaterjalist väiksemaid esemeid.

Õppesisu

- Materjalide lihtsamad töötlemise viisid (mõõtmine, märkimine, rebimine, voltimine, lõikamine, vestmine, detailide ühendamine, liimimine, punumine, kaunistamine, värvimine, viimistlemine).
- Töövahendite õige, otstarbekas ja ohutu kasutamine, töövahendite hooldamine.
- Jõukohaste esemete valmistamine.

Õpitulemused ja õppesisu

3. klass

1. Kavandamine

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) kirjeldab, esitleb ning hindab oma ideid;
- 2) kavandab lihtsamaid esemeid/tooteid;
- 3) märkab esemetel rahvuslikke elemente.

Õppesisu

- Ümbritsevate esemete vaatlemine, nende disain minevikus ja tänapäeval.
- Rahvuslikud mustrid ja motiivid.
- Ideede otsimine ja valimine, abimaterjali ning info kasutamine.
- Ideede visandamine paberil.
- Idee esitlemine.
- Lihtsate esemete ja keskkonna kavandamine.

2. Materjalid

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) eristab erinevaid looduslikke ning tehismaterjale (paber, tekstiil, nahk, plast, vahtplast, puit, traat, plekk jne);
- 2) võrdleb materjalide üldisi omadusi;
- 3) oskab materjale ühendada ja kasutada.

Õppesisu

- Looduslikud ning tehismaterjalid (paber, kartong, papp, tekstiil, nahk, plast, vahtmaterjal, puit, traat, plekk jne).
- Materjalide saamislugu, omadused, otstarve ja kasutamine.
- Ideede leidmine materjalide korduskasutuseks.

3. Töötamine

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) töötab õpetaja suulise juhendamise järgi ning kasutab abivahendina lihtsat tööjuhendit;
- 2) julgeb oma idee teostamiseks ise võimalusi valida ja mõelda;
- 3) toob näiteid õpetusega seotud igapäevaelust;
- 4) arvestab ühiselt töötades kaaslasi;
- 5) arutleb ohutuse vajalikkuse ja töökoha korrashoiu üle;
- 6) tutvustab ja hindab oma tööd.

Õppesisu

- Töötamine suulise juhendamise järgi.
- Tutvumine kirjaliku tööjuhendiga, sellest arusaamine.
- Oma idee teostamine, toetudes õpitud oskustele ja iseseisvatele katsetustele.
- Töökoha korras hoidmine, selle mõju töö tulemusele ja ohutusele.
- Rühmatöös ülesannete täitmine, ühiselt ideede genereerimine, üksteise arvamuste

arvestamine ja kaaslaste abistamine.

- Töö tulemuse uudsuse, kasutamise ja esteetilisuse hindamine.

4. Tööviisid

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) kasutab materjale säästlikult;
- 2) valib erinevaid töötlemisviise ja -vahendeid;
- 3) käsitseb kasutatavamaid töövahendeid õigesti ning ohutult;
- 4) kasutab paberit ning kartongi tasapinnalisi ja ruumilisi esemeid valmistades;
- 5) modelleerib ja meisterdab erinevatest materjalidest esemeid;
- 6) valmistab tekstiilmaterjalist väiksemaid esemeid.

Õppesisu

- Materjalide lihtsamad töötlemise viisid (mõõtmine, märkimine, rebimine, voltimine, lõikamine, vestmine, heegeldamine, detailide ühendamine, õmblemine, liimimine, punumine, kaunistamine, värvimine, viimistlemine).
- Töövahendite õige, otstarbekas ja ohutu kasutamine, töövahendite hooldamine.
- Töötlemisvõtte valik sõltuvalt ideest ja materjalist.
- Jõukohaste esemete valmistamine.